

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 426/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **SAND, s. r. o.**, J. Hollého 645, Šaštín-Stráže, IČO 36 247 561, zastúpenej obchodnou spoločnosťou **URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o.**, advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 33/2015 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 33/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal sťažovateľke finančné zadostučinenie v sume 9 000 eur a náhradu trov konania na účet jej právneho zástupcu.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že na okresnom súde bola 18. augusta 2015 podaná žaloba proti sťažovateľke ako žalovanej o zaplatenie finančnej sumy 13 671,30 eur s príslušenstvom. V napadnutom konaní okresný súd 27. novembra 2015 vydal platobný rozkaz, ktorý sťažovateľka napadla 14. decembra 2015 odporom. Okresný súd uznesením z 30. júna 2016 prerušil konanie z dôvodu, že v tom čase prebiehalo na Okresnom súde Trnava konanie pod sp. zn. 25 Cbi 23/2014 (ďalej len „súvisiace konanie“). Okresný súd v napadnutom konaní uznesením z 21. júna 2018 druhýkrát prerušil konanie z dôvodu prebiehajúceho dovolacieho konania v súvisiacom konaní,

ktoré bolo dôvodom prvého prerušenia napadnutého konania. Uznesením z 18. júla 2019 okresný súd rozhodol o pokračovaní v napadnutom konaní, keďže dovolacie konanie v súvisiacom konaní na Okresnom súde Trnava bolo 24. januára 2019 právoplatne zastavené. Okresný súd v napadnutom konaní uznesením č. k. 5 Cb 33/2015-152 z 10. januára 2020 rozhodol o zastavení konania z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania, a to prekážky už právoplatne rozhodnutej veci (prekážky *res iudicata*), vzhľadom na zistenie, že o nároku žalobcu uplatnenom v napadnutom konaní bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Trnava v súvisiacom konaní. Dňa 12. februára 2020 podal žalobca odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania, ktorým navrhol, aby odvolací súd uznesenie o zastavení konania zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 31 Cob 54/2020 z 23. septembra 2020 potvrdil uznesenie okresného súdu z 10. januára 2020, ktorým zastavil konanie v časti o zaplatenie finančnej sumy 13 671,30 eur, a vo zvyšnej časti výrok o zastavení konania v časti príslušenstva vrátane závislého výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Na pojednávaní 9. marca 2021 vyniesol okresný súd rozsudok, ktorý sťažovateľka napadla odvolaním. Právoplatne bolo v merite veci rozhodnuté rozsudkom krajského súdu č. k. 31 Cob 48/2021-273 z 24. mája 2022, ktorý nadobudol právoplatnosť 7. júla 2022 a ktorým odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku zmenil tak, že žalobu zamietol a sťažovateľke priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Ústavný súd uzneseniami vo veciach sp. zn. II. ÚS 238/2020, II. ÚS 578/2020 a sp. zn. II. ÚS 379/2021 ústavné sťažnosti sťažovateľky, v ktorých žiadala vysloviť porušenie jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom okresného súdu v napadnutom konaní, odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta neprimeranú dĺžku súdneho konania, ktoré nie je ani po vyše 6 rokoch, 10 mesiacoch a 24 dňoch odo dňa jeho začatia ukončené ako celok, keďže nedošlo k vyčísleniu náhrady trov konania. Rozhodnuté v merite veci bolo pritom až rozsudkom krajského súdu č. k. 31 Cob 48/2021-273 z 24. mája 2022, ktorý nadobudol právoplatnosť 7. júla 2022. Keďže rozsudok okresného súdu bol odvolacím súdom zmenený, a to z dôvodu nesprávnej aplikácie právnych predpisov, je aj dĺžku konania na odvolacom súde nutné pripísať na vrub okresnému súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a jej práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu celkovej neprimeranej dĺžky napadnutého konania, ktoré nie je do dňa podania ústavnej sťažnosti ako celok právoplatne skončené, keďže okresný súd nerozhodol o výške náhrady trov konania.

6. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

7. Ako možno z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyvodit', zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedeného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený súd právoplatne rozhodol pred podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu označeného práva nečinnosťou tohto orgánu nemôže dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

8. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

9. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

10. Ako vyplýva z obsahu samotnej ústavnej sťažnosti, napadnuté konanie vedené na okresnom súde spolu s odvolacím konaním vedeným na krajskom súde boli právoplatne skončené vydaním rozsudku krajského súdu č. k. 31 Cob 48/2021-273 z 24. mája 2022, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 5 Cb 33/2015-204 z 9. marca 2021 tak, že odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku zmenil tak, že žalobu zamietol. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 7. júla 2022. Ústavná sťažnosť namietajúca postup okresného súdu bola ústavnému súdu doručená 12. júla 2022, teda po tom, ako okresný súd, ako aj odvolací krajský súd vo veci sťažovateľky právoplatne meritórne rozhodli. Z uvedeného zistenia vyplýva, že v čase podania ústavnej sťažnosti sťažovateľkou bola jej právna neistota v súvislosti s rozhodovaním v merite veci už nepochybne odstránená. Toto konštatovanie je súladné

s konštantnou a jednoznačnou judikatúrou ústavného súdu, v zmysle ktorej opodstatnená je ústavná sťažnosť na prietahy v konaní pred súdom adresovaná ústavnému súdu len potiaľ, pokiaľ sťažovateľ nedisponuje právoplatným a doručeným rozhodnutím vzídeným z konania, ktorého sa namietané prietahy týkajú (z novších rozhodnutí pozri II. ÚS 116/2019, IV. ÚS 152/2019, II. ÚS 188/2020). Ústavný súd nemá dôvod sa od tejto rokmi potvrdzovanej judikatúry ústavného súdu odkloniť.

11. Tento skutkový stav bol preto so zreteľom na obsah ústavnej sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov základom pre vyhodnotenie ústavného súdu, že v konkrétnom prípade sťažovateľky prichádza do úvahy v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti výlučne posúdenie postupu okresného súdu pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania, čím zároveň vymedzil predmet svojho prieskumu.

12. Vo vzťahu k sťažovateľkou uvádzaným prietahom v napadnutom konaní v časti rozhodovania o výške náhrady trov konania ústavný súd uvádza, že v zmysle judikatúry ESĽP čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby všetky fázy súdneho konania smerujúceho k urovnaniu sporu o občianskom práve alebo záväzku skončili v primeranej lehote, a to vrátane fáz nasledujúcich po rozhodnutí v merite veci (napr. rozsudok ESĽP vo veci Hornsby v. Grécko z 19. 3. 1997, sťažnosť č. 18357/91).

13. Podľa § 262 Civilného sporového poriadku prebieha rozhodovanie o trovách konania v dvoch fázach, a to tak, že najskôr sudca v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, rozhodne o nároku na náhradu trov konania, a po právoplatnosti tohto rozhodnutia rozhodne o výške náhrady trov konania súdny úradník samostatným rozhodnutím.

14. Zo samotnej ústavnej sťažnosti vyplýva, že krajský súd v napadnutom konaní rozhodol o trovách konania rozsudkom č. k. 31 Cob 48/2021-273 z 24. mája 2022, ktorý nadobudol právoplatnosť 7. júla 2022 tak, že priznal sťažovateľke proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

15. Ústavná sťažnosť, ktorou sťažovateľka namieta vznik zbytočných prietahov v napadnutom konaní aj po právoplatnom skončení konania v merite veci, a to v súvislosti s rozhodovaním o výške trov konania, bola ústavnému súdu doručená 12. júla 2022. To znamená, len 5 dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o priznaní nároku na náhradu trov konania.

16. Z uvedeného priebehu skutkového deja vyplýva, že sťažovateľka neposkytla okresnému súdu prakticky žiaden časový priestor na rozhodnutie o výške náhrady trov konania, keď sa okamžite po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o priznaní nároku na náhradu trov konania obrátila s ústavnou sťažnosťou na ústavný súd. Námietky sťažovateľky týkajúce sa neprimeranej dĺžky napadnutého konania z dôvodu nerozhodnutia okresného súdu o výške náhrady trov konania tak ústavný súd hodnotí ako absolútne neopodstatnené, nedávajúce ústavnému súdu ani potenciálnu možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľkou označených práv.

17. S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou v okolnostiach danej veci preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2

listiny, ako aj práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu